خراسان رضوی

صفحه آخر

چهارشنبه
۲۴ مرداد ۱۳۹۷
۳ ذی الحجه ۱۴۳۹
۸ صفحه/شماره ۳۹۲۲

روزنامه خراسان رضوی:
رتبه یک نشریات استانی

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیرمسئول: محمد سعید احدیان
سردبیر: سیدعلی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهید صادقی
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۳۷۶۳۴۰۰۰-۰۵۱

نمابر دبیرخانه: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
پذیرش آگهی و اشتراک: ۰۵۱۳۷۰۱۰
پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹

چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان
روابط عمومی: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱
نمابر تحریریه: ۰۵۱۳۷۶۲۶۵۰۱

حکمت روز

امام علی (ع)

شایسته نیست کسی مورد غبطه قرار گیرد، مگر کسی که همتش خودش باشد در این که از خودش حساب کشی کند و خودش را مؤاخذه نماید و در اصلاح خود بکوشد.

تصنیف غررالحکم و دررالکلم ص ۲۳۶، ح ۴۷۵۰

مناجات

خواجه عبدا... انصاری

الهی!
ای خالق بی مدد وای واحد بی عدد ای اول بی بدایت وای آخر بی نهایت
ای ظاهر بی صورت وای باطن بی سیرت ای حی بی ذلت ای معطی بی فکرت
وای بخشنده بی منت ای داننده رازها ای شنونده آوازها ای بیننده نمازها
ای پذیرنده نیازها ای شناسنده نام ها ای رساننده گام ها ای مبرا از عوایق
ای مطلع بر حقایق ای مهربان بر خلایق عذرهای ما بپذیر که تو غنی و ما فقیر
و بر عیب های ما مگیر که تو قوی و ما حقیر. از بنده خطا آید و زلت و از تو عطا آید و رحمت.

با شاعران

خراسان به روایت خراسان

۲۴ مرداد ۱۳۴۸

مهمانانی که دزد از آب در آمدند!

۴۹ سال پیش در چنین روزی، روزنامه «خراسان» نوشت: فردی به نام اشرف دو نفر به ظاهر مسافر زن و مرد را به منزل خود برد و از آن‌ها پذیرایی کرد. مهمانان در غیاب صاحبخانه دو تخته قالیچه و یک قالی او را از منزل به سرقت بردند. برای دستگیری مهمانان دزد از طریق شهربانی اقدام شده است.

آتش سوزی در سینما

ساعت ۱۲ قبل از ظهر روز قبل، ماموران آتش نشانی مشهد اطلاع یافتند در سینما متروپل مشهد آتش سوزی شده است. ماموران با تمام وسایل لازم برای خاموش کردن آتش و جلوگیری از سرایت آن به اطراف، خودرا به محل آتش سوزی رساندند و با عملیات لازم اقدام به فرو نشاندن آتش کردند. این آتش سوزی بر اثر اتصال سیم‌های برق آپارات سینما بود.

پسربچه های دوچرخه دزد

دو پسربچه به نام‌های رضا و میکائیل در حین ربودن دوچرخه شخصی به نام حسین توسط پلیس دستگیر شدند. سارقان پس از اخذ دوچرخه و استرداد آن به صاحبش روانه زندان شدند.

جوجه ها کباب شدند

یک باب مرغداری واقع در خیابان سفلی به آتش سوزی و حریق دچار شد. با وجود کمک ماموران آتش نشانی سه بشکه نفت و کپسول گاز و هزار جوجه آسیب دیدند. وسعت حریق در حدود ۴۴۰ متر گزارش شده است.

نمای تاریخی

عکسی قدیمی از یکی از خیابان های مشهد

کاریکلماتور

اگر بخواهم پرنده را محبوس کنم، قفسی به بزرگی آسمان می سازم.
به عقیده گیوتین، سر آدم زیادی است.
اسپند دود می کنم که چشمم، کسی را نخورد.
اشک، سینه خیز از گونه ام پایین می آید.
افکارم را پشت دیوار قاب عکس پنهان کردم.
برای این که حرف های بزرگ بزنم، همیشه آن ها را مترمی کنم.

برگرفته از آثار پرویز شاپور

بریده کتاب

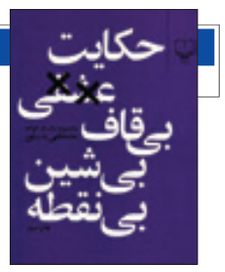

الیاس درباره ترس از آدم‌ها عقیده جالبی داشت. یک بار به من گفت از هر کس که کمتر گریه کند بیشتر می ترسد. گفت به نظر او وحشتناک ترین و خطرناک ترین آدم‌های این دنیایِ عوضی کسانی هستند که حتی یک بار هم گریه نکرده‌اند.

حکایت عشقی بی قاف، بی شین، بی نقطه - مصطفی مستور

راه بلد

یک برش جالب از تاریخ را می شود در محوطه باستانی بندیان در گز دید؛ جایی که ردپای بزرگی از ساسانیان باقی مانده است

قصه پادشاهان خفته

گرانی دلار و حالا سر به فلک گذاشتن قیمت پروازهای خارجی و داخلی بیشتر از همه آن‌هایی را که عشق سفر و گشت و گذار هستند دل‌نگران و دغدغه‌مند کرده است. حتما دیر یا زود این الاکلنگ بازی قیمت‌ها تمام می‌شود اما گرانی بهانه آن نیست که از سفر کردن و دیدن جاذبه‌های تاریخی، فرهنگی، سیاحتی و... چشم بپوشیم. بعضی از ما راه دور زیاد رفته‌ایم اما این همه دیدنی بیخ گوشمان است که از شان غافل بوده‌ایم. مثلا محوطه باستانی بندیان شهرستان در گز یکی از این نمونه‌هاست. تکه‌ای از تاریخ که قصه‌های زیادی از گذشتگان را برای آن‌هایی که به تماشایش می‌روند، روایت می کند. در «راه بلد» این هفته برای شما از ویژگی‌های این جاذبه گردشگری خواهیم گفت:

قصه‌اش چیه؟

محوطه باستانی بندیان در شهرستان در گز در قسمت شمالی استان مان قرار دارد. این محوطه دربرگیرنده بزرگ ترین گچبری هایی است که از دوران ساسانی باقی مانده‌اند و صد البته که دارای ارزش تاریخی بسیار بالایی است، به حدی که وصف آن به تنهایی گویای عمق تاریخ نهفته در دل این اثر باستانی نیست.

این سندزنده از دوره ساسانی سال ۱۳۶۹ در حاشیه تسطیح زمین های کشاورزی این منطقه کشف شد. راستی شاید برای شما هم جالب باشد که بدانید، بندیان در دو کیلومتری شمال غرب شهر در گز و در کنار رودخانه درونگر قرار دارد و عملا به دلیل آب‌بندی که در این ناحیه قرار داشته، به بندیان معروف شده است.

چی داره؟

در نخستین فصل کاوش تالاری به ابعاد هشت در ۱۰ متر خاک برداری شد که به احتمال زیاد دارای سقفی چوبی و مسطح بوده و بر فراز ستون ها قرار داشته است. دور تا دور این تالار گچبری های زیبا و خیره کننده قرار دارد.

ارزش این گچبری ها نه تنها به وسعت آن بلکه به محتوایی است که نشان می دهد، بیش از ۱۰۰ متر مربع وسعت دارند و بخش مهمی از وقایع دوره بهرام گور ساسانی را به تصویر کشیده اند.

چی داره؟

از آن جا که بندیان در مسیر جاده ابریشم قرار دارد تاثیرات متقابل تمدن های مختلف را می توان در آن مشاهده کرد. بر اساس کتیبه های مکشوفه که بر بدنه های دیوارهای گچی تالار نقش بسته، در گز فعلی همان دستگردی است که به مرور یک واحد سیاسی را تشکیل داده و مقر یکی از دژبانی های دوره ساسانی بوده است.

بنابه اعتقاد باستان شناسان گچبری های داخل تالار آتشکده، داستان پادشاهی بهرام گور و غلبه وی بر پادشاه هپتالی ها قوم مهاجم شمال خراسان را به تصویر کشیده اند. گچبری های به جا مانده از دوره ساسانی عموماً جنبه تزیینی یا تک چهره دارند در حالی که آثار نقش شده بر دیوار آتشکده بندیان ورق هایی از تاریخ آن دوره به شمار می روند.

گویا پادشاهان ساسانی در طول دوران حکومت خود با دو دشمن قدرتمند سر و کار داشته اند. در غرب با روم که با هدف گسترش سرزمین می جنگید و در شمال شرق با حمله و تهاجم غارتگرانه هپتال ها. حفظ مرزهای شمال شرقی برای پادشاهان ساسانی از اهمیت خاصی برخوردار بود و به همین دلیل اغلب شاهزادگان نامزد پادشاهی را به عنوان پادشاه محلی به این منطقه گسیل می داشتند.

از دیگر آثار مکشوفه در این محوطه می توان به بنای آتشدان و محراب، اتاق ویژه نامه ها و مرسوله ها و برج خاموشی اشاره کرد. با کشف بنای برج خاموشی که محل تدفین زرتشتیان (به شکل استوانه با ارتفاع سه متر و قطر حدودی ۲۰ متر) است؛ نظر محققان اروپایی در زمینه نحوه تدفین زرتشتیان به کلی تغییر کرد. هم اکنون این مجموعه به یک سایت موزه تبدیل شده و در ایام مختلف سال پذیرای گردشگران است.

چی می بینیم؟

در این محوطه، یک آتشکده زیبا با گچکاری به چشم می خورد. موضوعات حک شده بر روی آن عبارتند از پیروزی بهرام پنجم بر پادشاه هپتالیان، مراسم مذهبی در حضور آناهیتا، معرفی افراد به شاه، صحنه ضیافت تاج بخشی به شاه. در مجموع، کشفیات محوطه بندیان، محدوده‌ای به مساحت چهار هکتار را شامل می شود. از این سطح وسیع تا کنون بخش کوچکی در قالب یک نیایشگاه کوچک از زیر خاک خارج شده است. این بنا دارای تالاری است که سقف آن بر چهار ستون گچی زیبا قرار گرفته است. در سمت شمال غربی تالار فضایی که عقب نشسته، به عنوان محراب کاربرد داشته است. در داخل این محراب علاوه بر گچبری های بسیار زیبا پنج کتیبه به خط پهلوی ساسانی بر روی بدنه های دیوار گچی نقش بسته است.

مضمون کتیبه‌ها حکم انتصاب شخصی به نام یزداد است که از طرف یک مقام عالی رتبه به نام ویدشاپور به دژبانی مرو و دستگرد گمارده شده است. همچنین دور تا دور تالار گچبری هایی با صحنه های شکار، جنگ پادشاهان ساسانی با هپتال ها، صحنه های پیروزی در جنگ، صحنه ای مذهبی از آناهید یا آناهیتا، الهه فراوانی و آب های روان و همچنین صحنه های معرفی شخصیت های مهم دوران ساسانی و صحنه های تاج گذاری و ضیافت را می توان دید.

در کنار محراب، اتاق هدایا و نذورات قرار دارد. از داخل این اتاق تعدادی اثر مهر بر روی گلوله های رسی (که حکم لاک و مهرهای امروزی را دارد) به دست آمده است. این گلوله های گلی دارای اثر مهرهایی با نقوش اساطیری، حقیقی و نیز دارای خط پهلوی است.

در انتهای تالار دری به راهرویی ارتباط پیدا می کند و سپس به محوطه آتشکده با ابعاد چهار در چهار وارد می شود. نیایش کنندگان در این تالار جمع می شده و مراسم اجرایی موبدان در کنار آتشدان را تماشا می کرده اند.

در شمال آتشکده نیز اتاق بزرگی است که در سه طرف آن استودان های ساخته شده از گچ قرار دارد و هریک دارای دریچه‌ای بوده اند که احتمالا با در چوبی بسته می شده است. بر روی استودان ها نقوش اساطیری گاو گیرفون، مار، عقرب و صحنه های شکار دیده می شود. در سمت شرق آتشکده هم اتاقی با برج مدور به عنوان برشنومگاه یا محل تطهیر قرار داشته است.

نکاتی جالب که باید بدانید

- مجموعه آثار بندیان در گز علاوه بر آتشکده شامل کارگاه صنعتی، سازه‌های وسیع با کاربری احتمالی مذهبی و حکومتی و برج خاموشی است.

- این اثر ۲۴ بهمن ۱۳۷۵ با شماره ثبت ۱۸۴۶ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

منابع: ایرنا - سفریار - سین ایران

حکایت

طفل بودم که بزرگی را پرسیدم از بلوغ گفت در مسطور آمده است که سه نشان دارد یکی پانزده سالگی و دیگر احتلام و سیّم بر آمدن موی پیش اما در حقیقت یک نشان دارد: بس آن که در بند رضای حق جلّ و علا بیش از آن باشی که در بند حظّ نفس خویش و هر آن که در و این صفت موجود نیست به نزد محققان بالغ نشمارندش

به صورت آدمی شد قطره آب / که چل روزش قرار اندر رحم ماند
و گر چل ساله را عقل و ادب نیست / به تحقیقش نشاید آدمی خواند
هنر باید که صورت می توان کرد / به ایوان‌ها در از شنگرف و زنگار
به دست آوردن دنیا هنر نیست / یکی را گر توانی دل به دست آر

گلستان سعدی

مشهد — # Mashhad

شهر و استان در شبکه‌های اجتماعی

احمد منصوب هنرمند نقاش که آثار نقاشی دیواری او را در گوشه و کنار شهرمان می بینیم، در صفحه اینستاگرامش عکسی از تازه ترین کار خود منتشر کرد و در توضیح آن نوشت: «در کنار نقاشی دیواری بسیجی شهید ناصر عظیمی... این نقاشی بنا به همت و دعوت خانواده محترم شهید در شهرک شهید رجایی (قلعه ساختمان) اجرا شد. شهید عظیمی هنگام عروج آسمانی اش در منطقه عمومی بانه، هجده سال داشت.»

سیدمحمود رضوی تهیه کننده خراسانی، از مخاطبان صفحه اجتماعی خود دعوت کرد تا به کمپین «برای شهید» @baraye_shahid بپیوندند. جریانی که در آن از مردم دعوت شده تا در تنظیف و غبارروبی مزار شهدا مشارکت کنند.

دره‌های ییلاقی منتهی به روستای درفک در سبزوار

یادداشت

غلامرضا ممدوحی

مدیر حفاظت و بهره‌برداری از منابع آب منطقه‌ای خراسان رضوی

مهار بحران در گرو توجه به تعادل بخشی منابع آب‌های زیرزمینی

کشور ما ایران به ویژه خراسان رضوی امروز بیش از هر زمان با بحران در منابع آبی خود روبه روست. شرایطی که بخشی از آن متوجه ویژگی های جغرافیایی ایران و خطه خراسان رضوی است. هم کشور و هم استان ما در مناطق خشک و نیمه خشک قرار گرفته اند. اکنون ۴ درصد مساحت استان در منطقه خشک و ۲۶ درصد مساحت استان در منطقه نیمه خشک واقع شده است. همین موضوع خود مقدمه‌ای برای شرایط اضطراری است. علاوه بر آن، وقوع خشکسالی های اخیر باعث شده متوسط بارندگی در از مدت ۴۰ ساله از ۲۲۱ میلی متر به ۱۹۸ میلی متر (میانگین ۱۰ ساله اخیر) و در نهایت در سال آبی ۹۶-۹۵ به ۱۸۹ میلی متر کاهش یابد و از ابتدای سال آبی ۹۶ تا پایان تیر ۱۳۹۷ فقط ۱۲۹ میلی متر بارندگی داشته ایم. همچنین روان آب ها در خراسان رضوی نسبت به میانگین در از مدت به میزان ۴۶ درصد کاهش یافته و در این شاخص نیز در وضعیت خشکسالی شدید قرار گرفته ایم.

علاوه بر این، افزایش جمعیت و توسعه صنعت و کشاورزی در دهه های اخیر سبب تشدید تقاضای آب و بهره برداری از این منابع شده است. به این موارد، بهره برداری بی رویه از سفره های آب زیرزمینی در سال های اخیر را نیز بیفزایید که عامل افت سطح آب زیرزمینی و تغییرات کیفی در بسیاری از دشت های استان بوده است. این وضعیت منجر به بروز بحران آب در بسیاری از دشت ها شده و تامین آب را در حال و آینده با تهدید جدی رو به رو کرده است. به طوری که اکنون ۳۴ دشت از ۳۷ دشت استان در وضعیت ممنوعه و بحرانی قرار دارد و سطح آب زیرزمینی به شدت در حال افت است. حالا به صراحت می توان اذعان کرد که خراسان رضوی با متوسط کسری مخازن هزار و ۸۱ میلیون متر مکعب در سال بیشترین کسری مخازن را بین استان های کشور دارد. با این وضعیت و کاهش ذخایر منابع آب زیرزمینی میزان شوری آب چاه ها روز به روز در حال افزایش است، به طوری که در برخی مناطق میزان شوری به ۱۹ هزار و ۸۱۰ میکروزیمنس بر سانتی متر هم رسیده است. علاوه بر این ها، در اثر برداشت بی رویه از منابع آب زیرزمینی شاهد فرونشست زمین هستیم که یکی از خطرناک ترین پدیده های ناشی از این روند به شمار می آید. در سال آبی گذشته مصارف منابع آب استان حدود شش هزار و ۹۰ میلیون متر مکعب بوده که پنج هزار و ۳۱۸ میلیون متر مکعب آب از طریق منابع آب زیرزمینی و بقیه آن از طریق منابع آب سطحی تامین شده است.

تا کنون و به منظور جلوگیری از افت شدید منابع آب زیرزمینی، خراسان رضوی اقداماتی را در زمینه اجرای طرح تعادل بخشی و احیای آبخوان ها انجام داده به طوری که در اکثر سال ها رتبه اول کشور را در این زمینه کسب کرده است. همچنین از سال ۹۲ تا سال ۹۷ تعداد هفت هزار و ۶۷۶ حلقه چاه غیرمجاز پر و مسلوب المنفعه و از اضافه برداشت ۴۱۴ حلقه چاه به میزان ۱۲۵ میلیون متر مکعب جلوگیری شده است. همچنین در این استان بیش از ۹ هزار و ۷۵۳ حلقه چاه مجهز به کنتور هوشمند است که در این زمینه نیز رتبه اول کشور را دارد و تا کنون ۳۳۷ میلیون متر مکعب از طریق نصب این کنتورها در برداشت از منابع آب زیرزمینی صرفه جویی شده است.

در سال های اخیر با توجه به روند افت منابع آب زیرزمینی طرح ها و کارگروه های مختلفی از جمله طرح صیانت از منابع آب کشور با همکاری وزارت نیرو و قوه قضاییه، کارگروه های سازگاری با خشکسالی و شورای حفاظت از منابع آب با محوریت استانداری و شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی و نیز دیگر ادارات مرتبط در حال بررسی هستند و اجرای تصمیمات اتخاذ شده به منظور رفع مشکل است.

اکنون با توجه به مباحث فوق الذکر، راهکارهایی به منظور جلوگیری از تشدید بحران آب و احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی پیشنهاد می شود که از جمله می توان به آموزش، اطلاع رسانی، فرهنگ سازی و آگاه سازی بهره برداران در بخش های مختلف اعم از شرب، صنعت، کشاورزی و... از شرایط احتمالی بحرانی آینده، برنامه ریزی کاهش مصرف و توزیع عادلانه فشار ناشی از کمبود آب در همه بخش ها، تحویل حجمی آب به کلیه بهره برداران بر اساس پروانه های صادر شده با رعایت ساعت کار کرد مجاز مندرج در پروانه، جلوگیری از برداشت غیرمجاز از منابع آب سطحی و زیرزمینی، اصلاح الگوی مصرف و اعمال جریمه مازاد بر الگوی مصرف آب در بخش های مختلف، تقویت مشارکت ذی نفعان در تهیه و اجرای برنامه های مدیریت مصرف آب، نصب کنتور هوشمند روی کلیه چاه های آب، جلوگیری و رفع تصرف از بستر رودخانه ها به عنوان منابع آب تغذیه کننده سفره های آب زیرزمینی، برخورد جدی و قاطع با متخلفان منابع آبی، جلوگیری از آلودگی منابع آب، باز چرخانی منابع آب و استفاده از سیستم تصفیه در صنعت و... اشاره کرد.

در مجموع می توان گفت؛ افزایش سریع جمعیت، توزیع نشدن یکنواخت ریزش های جوی در جهان، توسعه شهرنشینی و افزایش سرانه مصرف، افزایش تولید فاضلاب و آلودگی بیشتر منابع آب، استفاده نکردن از منابع تجدیدپذیر و فرهنگ ضعیف استفاده مناسب از آب و در نتیجه کاهش سرانه موجود، از جمله عللی هستند که سبب بروز کمبود آب و ایجاد شرایط بحرانی برای تامین آب شده است، بنابراین باید در زمینه کاهش تشدید بحران آب تدابیر لازم اندیشیده شود و گرنه در آینده با شرایطی مواجه می شویم که غیرقابل جبران خواهد بود.